

**Силабус навчальної дисципліни
«ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВО»**

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (Українська мова і література)

Освітня програма: Середня освіта (Українська мова і література. Мова і література (польська))

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Курс: 2

Семестр: 3

Факультет	Факультет філології та журналістики
Кафедра	Української літератури, українознавства та методик їх навчання
Викладач(-і)	Кириченко Віта Григорівна, доцент кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання E-mail: v.h.kyrychenko@udpu.edu.ua Денисюк Оксана Юріївна старший викладач кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання E-mail: o.u.denisjuk@udpu.edu.ua
Лінк на освітній контент дисципліни	https://moodle.dls.udpu.edu.ua/course/view.php?id=9866
Статус дисципліни	Навчальна дисципліна вибіркового компонента
Загальний обсяг дисципліни: кредити ЄКТС / години	4 кредитів ЄКТС / 120 годин
Обсяг дисципліни (години) та види занять	Денна форма: лекції (30 години), практичні (30 години), самостійна робота (60 години)
	Заочна форма: лекції (6 години), практичні (6 годин), самостійна робота (108 годин)
Політика дисципліни	Академічна доброчесність. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Дотримання академічної доброчесності під час вивчення дисципліни передбачає самостійне виконання студентами навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання, надання під час їх виконання надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Особи з особливими освітніми потребами виконують ці вимоги з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей. Відвідування занять. Передбачені розкладом заняття та контрольні заходи студенти відвідують очно або в режимі онлайн, якщо це передбачено робочою програмою чи за умови відповідних епідемічних обмежень. За наявності поважних причин студент має вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, скласти (перескласти) залік, а також подати підтверджувальні документи, що засвідчують поважну причину. Термін ліквідації академічної заборгованості ліквідується у встановлені деканатом терміни. Креативна ініціатива здобувача вищої освіти. Під час виконання

	завдань творчого характеру викладачем заохочується креативність студентів. Схвалюється ініціативність під час пошуку та аналізу літературно-критичних матеріалів, художніх текстів.
Що будемо вивчати?	Основні тенденції розвитку сучасного шевченкознавства, історію шевченкознавства; світоглядні переконання Т. Г. Шевченка, їх вплив на людину і шляхи розвитку України й людства, які мають колосальне значення для виховання духовно багатой людини і свідомого українця.
Чому це треба вивчати?	Навчальна дисципліна «Шевченкознавство» спрямована на осягнення здобувачами вищої освіти розуміння геніальності Т. Г. Шевченка; на допомогу студентам в оволодінні багатогранною творчою спадщиною Тараса Шевченка, осмислення її присутності у світовій культурі; вона покликана показати значний евристичний потенціал Шевченкових літературних творів; засвідчити вплив геніального митця на розвиток національної гуманітаристики, його постійну присутність в інтелектуальному житті України.
Яких результатів можна досягнути?	У процесі вивчення навчальної дисципліни студенти навчатися працювати з художнім текстом і розпізнавати в ньому характерні риси поезики Тараса Шевченка; засвоють інформацію про закономірності розвитку шевченкознавства; удосконалять уміння й навички володіння різними видами аналізу художнього твору, визначення його жанрово-стильової своєрідності, місця в літературному процесі, традиції та новаторства, зв'язку твору із фольклором, міфологією, релігією, філософією, значення для національної культури.
Як можна використати набуті знання та уміння?	Здатність до абстрактного й аналітичного мислення та генерування ідей. Здатність знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел. Здатність використовувати інформаційні та комунікативні технології. Здатність розуміти сутність філологічної науки, усвідомлювати специфіку мовознавчої та літературознавчої складових. Здатність розуміння літературного процесу, художнього значення літературного твору в контексті суспільного та літературного процесу певної культурно-історичної епохи, усвідомлення художньої своєрідності літературного твору і загальної типології художньо-літературної творчості. Здатність розуміти процеси розвитку мовних і літературних процесів, їх зв'язку із суспільством, уміти використовувати ці знання в професійній діяльності. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Зміст дисципліни	Духовна велич Тараса Шевченка. Шевченко: проблема розуміння. Контекст духовного феномена Тараса Шевченка. Прижиттєва критика. Шевченкознавство другої половини ХІХ – І половини ХХ століття: закономірності розвитку. Історія шевченкознавства. Світоглядно-естетичні доміанти сучасного шевченкознавства. Провідні напрямки шевченкознавства на сучасному етапі. Шевченкове життя до 1840 року. Основні проблеми вивчення Шевченкової біографії. Арешт і заслання поета. Повещення із заслання й останні роки життя. Рання творчість Шевченка. Період «трьох літ». Творчість періоду заслання й останніх років життя. Історія у творчості Т. Г. Шевченка. Духовно-екзистенційна система координат поета. Музичний тип поетичної творчості Шевченка. Настанова на гармонію письменника. Творення метаромантичного ідіостилю. Екзистенційно-етична доміанта творчості Т. Шевченка. Осмислення феномена людського зла у творчості Тараса Шевченка. Шевченко і Біблія. Шевченко й антична культура. До проблеми еволюції світобачення Т. Шевченка. Шевченкознавчі порівняльні студії. Тарас Шевченко як суб'єкт художньої, наукової й мистецької рецепції. Проблеми поетики творчості Т. Шевченка. Тарас Шевченко: художня й критична рецепція.
Обов'язкові завдання	Написання есе на одну із запропонованих тем за вибором, виконання підсумкового тесту.
Міждисциплінарні зв'язки	«Етнографія», «Культурологія», «Вступ до літературознавства», «Історія української літератури», «Історія України», «Історія зарубіжної літератури», «Теорія літератури», «Філософія», «Мистецтвознавство», «Географія».
Інформаційне забезпечення репозитарію, фонду бібліотеки УДПУ та ін.)	1. Історія української літератури ХІХ століття : У 2 кн. Кн. 1: Підручник / За ред. акад. М. Г. Жулинського. Київ: Либідь, 2005. 656 С. 2. Єфремов С. Історія українського письменства / Сергій Єфремов ; [ред. і передм. М. Наєнка]. Київ : Феміна, 1995. 688 с. 3. Забужко О. Шевченків міф України. Спроба філософського аналізу. Київ : Абрис, 1997. 144 с. 4. Зайцев П. Життя Тараса Шевченка. Київ : Обереги, 2004. 480 с. 5. Клочек Г. Поезія Тараса Шевченка: сучасна інтерпретація : [навч.-метод. посіб.]. Київ : Освіта, 1998. 237 с. 6. Пахаренко В. Шкільне шевченкознавство. Черкаси : Брама-Україна, 2007. 256 с. 7. Пахаренко В. Шевченко як геній. Природа, своєрідність і стратегії інтерпретації геніяльності поета: Монографія. Черкаси: Брама-Україна, 2013. 840 с. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби

	реалізму) / Дмитро Чижевський ; [ред. і передм. М. Наєнка]. Тернопіль : Презент ; Феміна, 1994. 480 с.
Поточний контроль	Виконання практичних робіт, тестування, ІНДЗ. Загальна система оцінювання за навчальною дисципліною визначається розділом 8 Положення про порядок організації освітнього процесу в Уманському державному педагогічному університеті імені Павла Тичини – види та критерії оцінювання відображені в робочій програмі з дисципліни.
Підсумковий контроль	Залік. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти, зокрема умови допуску до підсумкового контролю визначаються розділом 8 Положення про порядок організації освітнього процесу Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Розробники:

Віта КИРИЧЕНКО

Оксана ДЕНИСЮК